

Naturvärdesinventering

Hedenstorp, Jönköping

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Allmän beskrivning av naturmiljön	3
Metodik och avgränsning.....	3
Begreppet rödlistad art och naturvårdsart.....	3
Resultat	4
Rödlistade och fridlysta arter.....	6
Naturvärdesobjekt	8
Områdesredovisning.....	8
Biotopskyddsområden	33
Litteratur	35

Detta är en projektrapport skriven av Fennicus Natur AB. Företaget drivs av Mikael Hagström. Fennicus Natur genomför såväl bredare allmänekologiska inventeringar som mer specialiserade inventeringar av kryptogamer och fåglar. Företaget skriver också skötselplaner, genomför guidningar och håller enstaka föredrag. Samtliga foton är tagna av Mikael Hagström.

Sammanfattning

Inventeringsområdet består av både skog och odlingslandskap och här finns områden med naturvärden av båda typer. I odlingslandskapet handlar det främst om värden knutna till äldre glest stående lövträd och i skogen handlar det till största delen om lövsumpskog. Vid inventeringen påträffades två rödlistade lavar på gamla lövträd och två rödlistade svampar på liggande död ved av lövträd. Eftersom inventeringen genomfördes under tidig vinter kunde varken kärlväxtflora i odlingslandskapet eller groddjur i dammar inventeras och båda grupperna är i dessa fall högst relevanta för naturvärdesbedömningen och resultatet får därför ses som preliminärt.

Inom området förekommer en allé, två åkerhomar, fyra våtmarker, några rester av stenmurar, ganska många odlingsrösen och flera åkerdiken som omfattas av generellt biotopskydd.

Allmän beskrivning av naturmiljön

Inventeringsområdet är högt beläget direkt väster om Tabergsdalen. Området gränsar till lövrika blandskogar i sluttningarna ner mot dalen i öster, till ett industriområde i väster och mot två trafikleder i söder och norr. Jordarten i området består till stor del av grus och sand men det finns också leriga partier i små sänkor. Trots ganska grova fraktioner i jorden verkar åtminstone de delar som inte är uppodlade vara ganska rika vilket sannolikt beror på ett förhöjt kalkinnehåll i sanden. Huvuddelen av området består av åkermark, men här finns också ett par beteshagar och en hel del lövrika blandskogsbestånd i kanterna.

Metodik och avgränsning

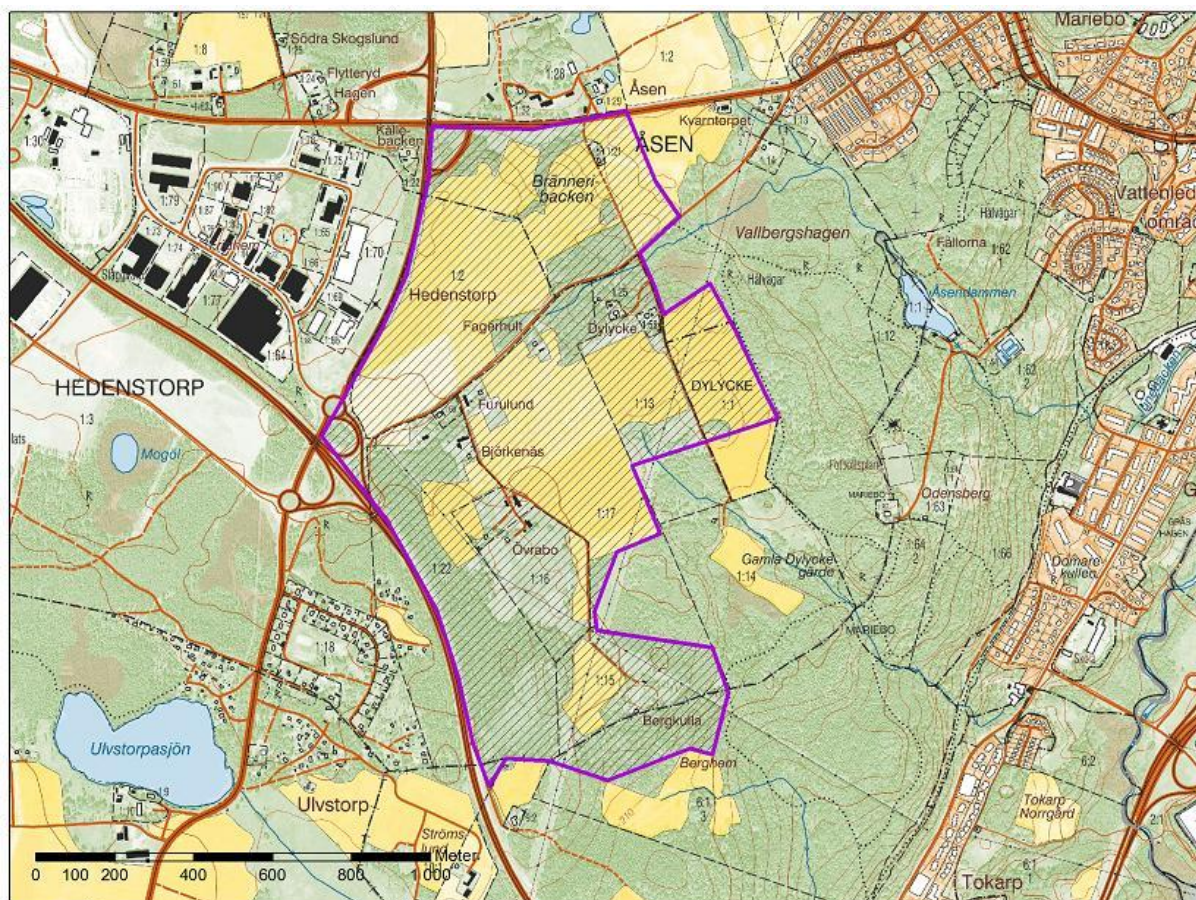
Inom det avgränsade inventeringsområdet (se Karta 1) har naturvärdesinventering genomförts, som i huvudsak följer ”Svensk standard för naturvärdesinventering SS 199000 2014” med ambitionsnivå ”Medel” och tillägget ”Naturvärdesklass 4”. Avvikelse mot standarden föreligger främst genom att inventeringen genomfördes under tidig vinter (16 e november) dvs. utanför rekommenderat tidsspann. Detta innebär i praktiken att markfloran bara kunnat bedömas hjälpligt och att en hel del arter som finns i området inte varit möjliga att hitta. Särskild betydelse kan detta ha vad gäller förekomsten av fridlysta växter, grod- och kräldjur.

Metodiken innebär förenklat att områden med större positiv betydelse för biologisk mångfald än den genomsnittliga miljön redovisas och beskrivs samt klassas i en fyrgradig skala där klass 1 är högsta naturvärde (av stor betydelse på nationell eller global nivå), klass 2 är högt naturvärde (av stor betydelse för biologisk mångfald på regional nivå), klass 3 är påtagligt naturvärde, klass 4 är områden av visst värde för biologisk mångfald. För ytterligare detaljer om metodik och klassning hänvisas till standarden.

Begreppet rödlistad art och naturvårdsart

Rödlistade arter är arter som minskar, är särskilt känsliga för pågående markanvändning eller är så sällsynta att de löper risk att dö ut från landet enligt ArtDatabankens expertkommittéer (Gärdenfors, U (ed) 2015). De rödlistade arterna delas in i olika kategorier utefter hur stor risken för att de ska dö ut från Sverige bedöms vara. Kategorin **NT** är den kategori som innebär den lägsta risken men ändå nästan hotade (Near Threatened), **VU** står för Vulnerable = sårbar, **EN** står för Endangered dvs starkt hotad, **CR** står för Critically Endangered akut hotad och sedan finns en kategori **DD**, Data Deficient, där arter som man saknar tillräcklig kunskap om men som ändå tros hamna inom rödlistan hamnar.

Naturvårdsarter omfattar arter som indikerar att ett område har högt naturvärde och arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Med naturvårdsarter avses i detta fall skyddade arter, rödlistade arter, typiska arter för Natura 2000-naturtyper, ansvarsarter och signalarter.

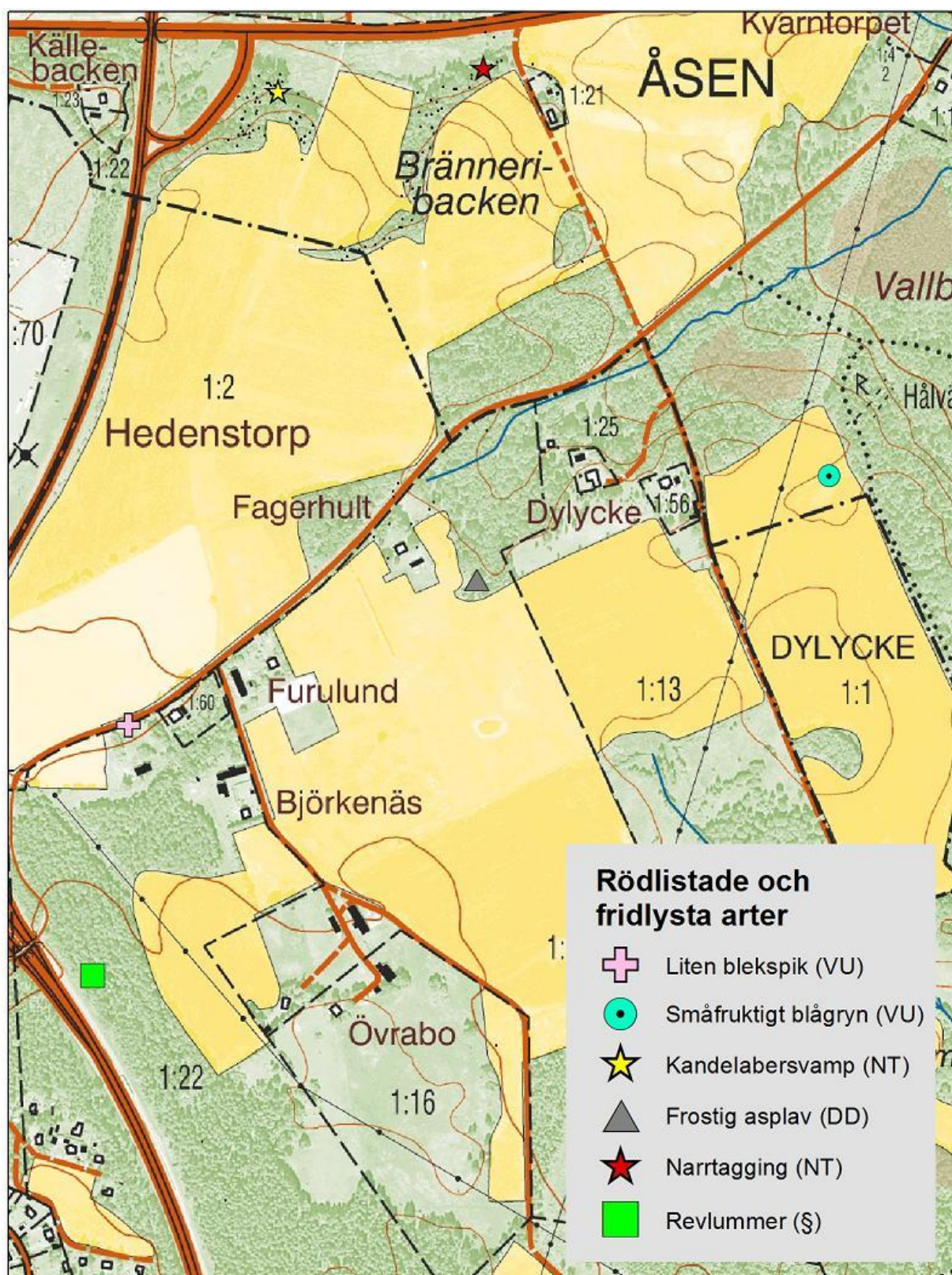
Karta 1: Översiktskarta över det undersökta området (rastrerat).

Resultat

Resultatet av inventeringen redovisas i en områdesdel med översiktligt beskrivna områden med naturvärden samt med hjälp av kartor som redovisar växtplatser för rödlistade och fridlysta arter. Förutom de rödlistade trädslagen ask och skogsalm så påträffades förekomster av de rödlistade arterna kandelabersvamp, narrtagging, frostig asplav och liten blekspik (se karta 2 nedan för lokalisering). De rödlistade trädslagen alm och ask minskar kraftigt till följd av sjukdomar och är inte knutna till särskilt artrika eller hotade miljöer vilket de flesta andra rödlistade arter är. Därför bedöms de inte som naturvårdsintressanta trots rödlistningen.

Området har också viss betydelse för fågelfaunan. Den lövrika skogen ner mot Tabergsdalen (som sträcker sig en bra bit utanför inventerat objekt) har betydelse för flera arter hackspettar liksom hålhäckande fåglar som stare, svartvit flugsnappare och mesar.

Inom området förekommer flera företeelser som omfattas av generellt biotopskydd. Vid inventeringen observerades flera odlingsrösen, en allé, ett par småvatten och ett flertal åkerdiken som omfattas av skyddet. Någon kartläggning av biotopskyddsobjekt har inte gjorts i denna inventering annat än av de som bedömts utgöra naturvärdesobjekt och de redovisas under kapitlet "Områdesredovisning"

Karta 2: Platser med naturvårdsintressanta rödlistade arter och fridlysta arter.

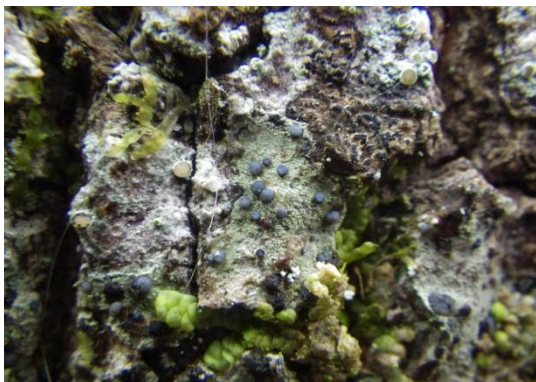
Rödlistade och fridlysta arter

Vid inventeringen hittades 4 rödlistade och en fridlyst art. Emellertid skulle säkert en inventering under försommaren ge flera fynd, särskilt av fridlysta kärlväxter men också fridlysta groddjur och kräldjur om dessa eftersöktes.

Liten blekspik *Sclerophora peronella* VU

Liten blekspik är en skorplav med små nålformiga apothecier (frukter). Den förekommer mest på hård ved i hålligheter på lövträd som står i ljusa lägen men växer ibland också på barken av levande gamla ädellövträd. Den har en väldigt smal nisch eftersom veden inte får vara för skuggig men heller inte träffas av regn eller rinnande vatten för ofta. Arten hotas av att hagmarker och parker växer igen i allt högre grad samt av att gamla innanmurkna träd tas bort i parker, alléer och trädgårdar.

Frostig asplav *Lecidella laureri* DD

Frostig asplav är en liten skorplav med matt grå frukter och beige-grå bål. Den förekommer på lövträd, oftast asp och ädellövträd, i områden med hög luftfuktighet. Arten är dåligt uppmärksammasad och kännedomen om dess utbredning är därför dålig. Men antagligen hotas arten av skogsbruk och exploateringar som innebär att värdräden huggs ner eller omgivande träd avverkas så att miljön blir alltför torr.

Småfruktigt blågryn *Gregorella humida* VU

Småfruktigt blågryn är en liten skorplav med oftast svartblå smågrynig bål och små sandfärgade frukter. Arten lever på exponerad mineraljord i dikesskärningar, åkerkanter, gamla sandtag och liknande. Den missgynnas av att väglänter och andra bearbetade markytor ofta täcks med matjord och blir utsatta för insädd. Den missgynnas också av täckdikning samt av intensiv odling på åkermark och av gödning på betesmarker och gräsmattor.

Kandelabersvamp *Artomyces pyxidatus* NT

Kandelabersvamp är en fingersvampsliknande svamp som växer på död ved av främst asp, men i sällsynta fall på ved av andra trädslag. Den är relativt allmän i Mälardalslandskapen och i Östergötland men ganska sällsynt i övrigt. Den missgynnas av att död ved städas bort i olika typer av miljöer samt långsiktigt av ett högt viltbete som innebär en minskning av mängden asp.

Narrtagging *Kavinia himantia* NT

Narrtagging är en taggsvampsliknande svamp som sätter sina fruktkroppar på undersidan av lite grövre liggande vindfällen av främst asp men ibland även andra trädslag. Den förekommer sällsynt främst söder om Norrlandsgränsen men det finns enstaka fynd även i Norrland. Den missgynnas av att död ved städas bort i olika typer av miljöer samt långsiktigt av ett högt viltbete som innebär en minskning av mängden asp.

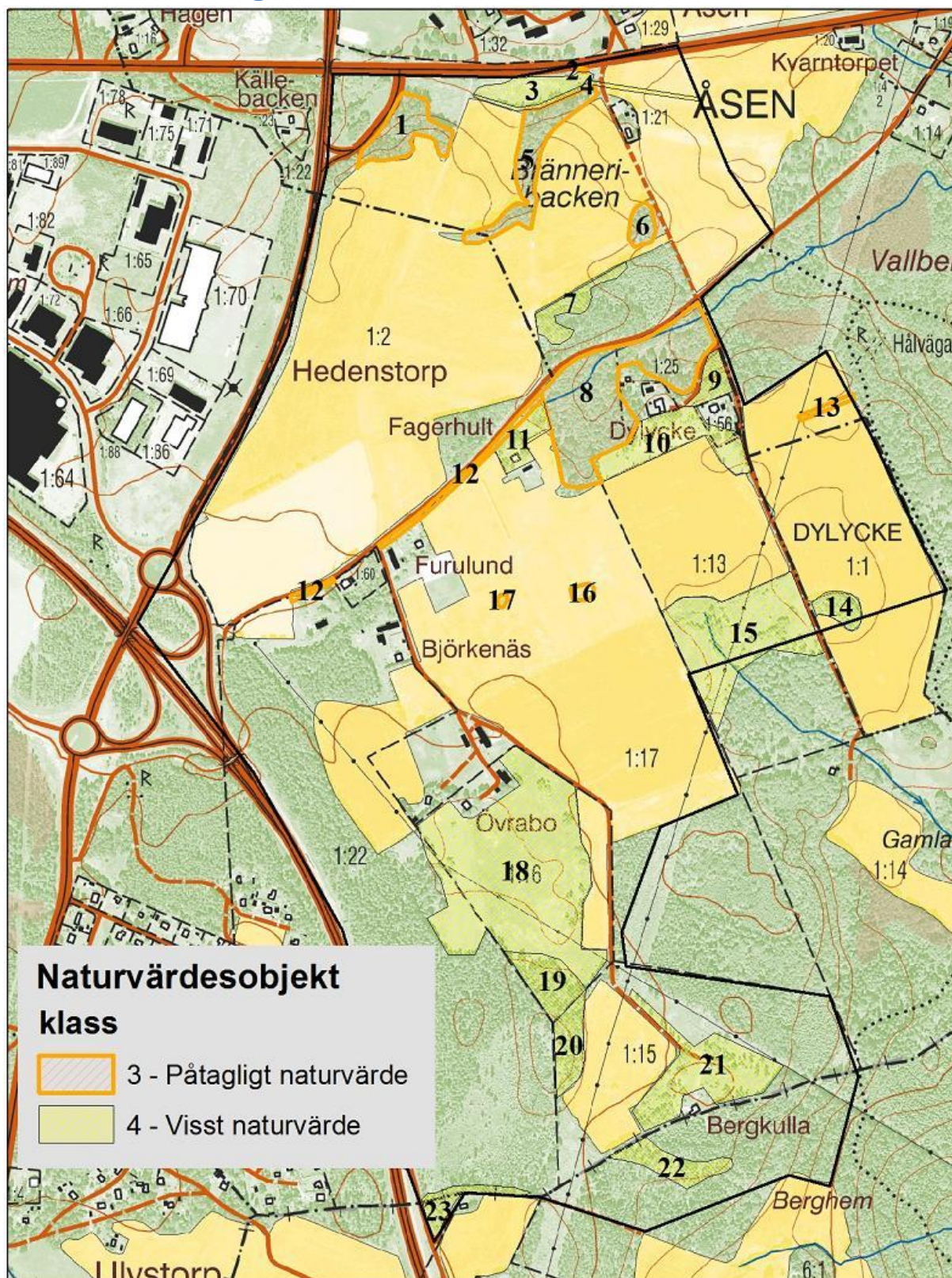
Revlumner *Lycopodium annotinum* Fridlyst

Revlumner är en kärlkryptogam som växer med rewor från vilka uppräta skott sticker upp. Bladen är barrlika. Den förekommer ganska allmänt i hela landet i ungefär samma miljöer som blåbär, dvs lite magrare skogar. Arten är fridlyst men anses inte hotad.

Naturvärdesobjekt

Vid inventeringen identifierades 23 objekt med ett förhöjt naturvärde. 9 av dessa bedömdes ha ett påtagligt naturvärde (klass 3) och 14 visst naturvärde (klass 4).

Områdesredovisning

Karta 3: Naturvärdesobjekt med nummer.

Område 1**0,6 ha****Lövskog****Klass 3, Påtagligt naturvärde**

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till gamla lövträd och död ved. Här finns också ett visst artvärde då några naturvårdsarter påträffats där kandelabersvamp är rödlistad.

Beskrivning

Området utgörs av en liten ravinsluttning som vetter i huvudsak mot norr. Området är bevuxet med lövskog dominerad av asp och björk med inslag av lönn, rönn och ek. En hel del träd är gamla och särskilt av asp finns det många hålträd och i sluttningens nedre del finns ganska gott om lite grövre död ved av asp och björk. På en asplåga hittades den rödlistade kandelabersvampen. En mindre del av området ingår i en betesfälla, men hävden verkar ha begränsad påverkan på området.

Skötsel

Det är viktigt att inte gran eller främmande trädslag sprider sig i beståndet. Om en sådan utveckling sker bör de trädslagen röjas bort.

Naturvårdsarter

Kandelabersvamp (NT), barkticka, grynig blåslav

Källor

I fält.

Osäkerhet

Liten.

Område 2**0,02 ha****2 askar****Klass 3, Påtagligt naturvärde****Naturvärdesbedömning**

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till de två gamla askarna.

Beskrivning

Området består av två gamla grova askar. Åtminstone den ena är ett hålträd mer rikligt med vedmjöl i. Sådana träd hyser ofta en rik lägre fauna med specialiserade arter.

Skötsel

Om naturvärdet ska bestå är det viktigt att askarna får stå kvar och att inte närområdet växer igen.

Naturvårdsarter

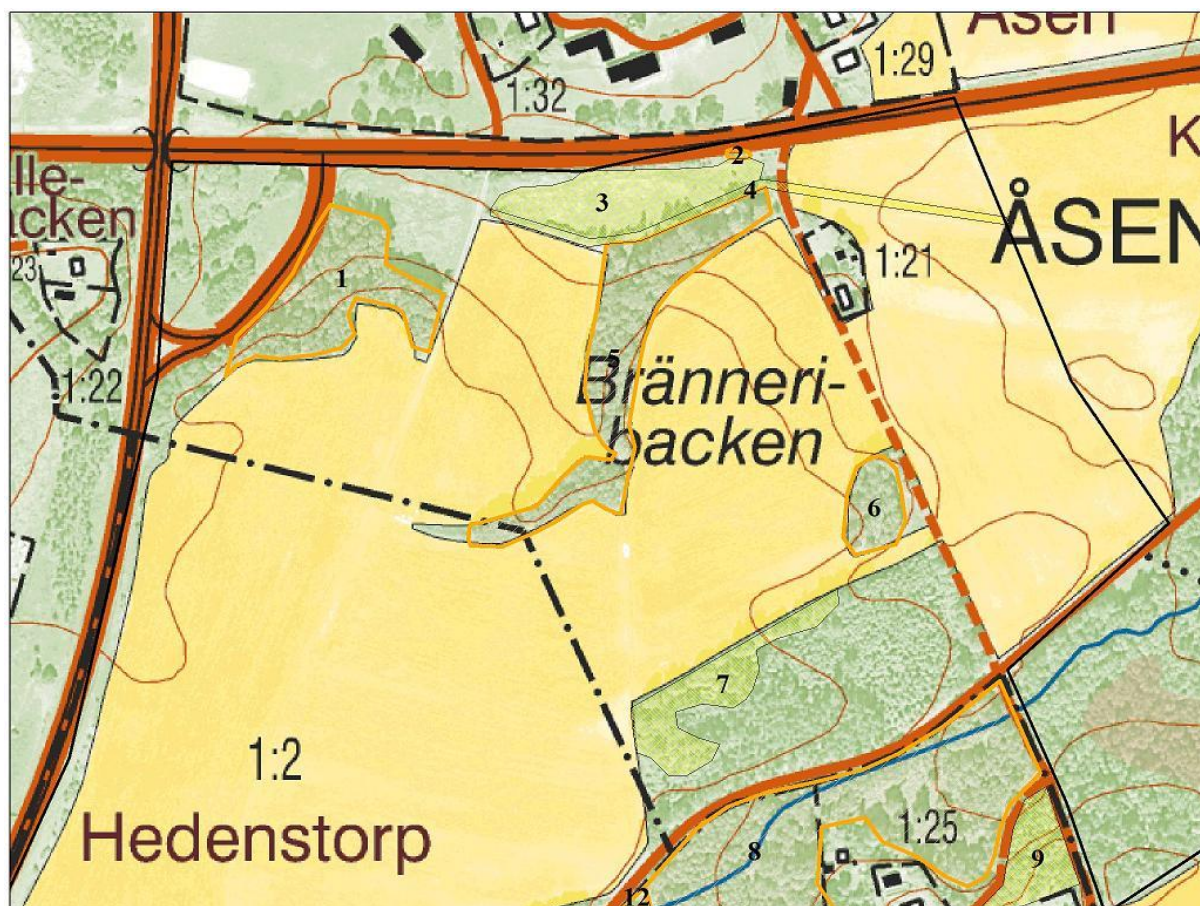
(Ask EN)

Källor

I fält.

Osäkerhet

Liten.

Karta 4: Detaljkarta område 1 – 7.

Område 3**0,5 ha****Fuktäng (Biotopskydd)****Klass 4, Visst naturvärde**

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet den öppna våta till fuktiga gräsmarken. Artvärdet kan vara lågt till påtagligt vilket bara kan avgöras under vegetationsperioden, men ett lågt värde förefaller mest troligt baserat på områdets generella utseende.

Beskrivning

Området består av en öppen gräsmark dominerad av bredbladiga gräs, hallon, skräppor och älgört. Marken är fuktig till våt och i kanterna finns diken. I kanterna håller sly av klibbal, sälg och björk på att växa upp.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom området inte tillåts växa igen. Beteshävd eller slåtter skulle vara positivt.

Naturvårdsarter

Ingen noterad.

Källor

I fält

Osäkerhet:

Relativt stor. Osäkerheten ligger i huruvida här finns naturvårdsarter bland växterna eller ej.

Område 4

0,2 ha

Öppet dike (Biotopskydd) Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till den öppna rinnande vattenmiljön. Vattentillgången är så pass stabil att fisk och andra lite mer stationära vattendjur kan leva här, åtminstone periodvis.

Beskrivning

Området består av ett öppet dike med ganska raskt rinnande vatten. I kanterna växer lite sly av ask och sälg. Här finns också ett par små bestånd av gullpudra och någon bräsma. Vattentillgången är så pass riklig att vattendraget nog inte torkar ut helt varje år varför det kan ha betydelse för fisk och andra lite mer stationära vattendjur.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst om dikeskanterna inte växer igen med träd. En förutsättning är att diket inte kulverteras.

Naturvårdsarter

Gullpudra

Källor

I fält

Osäkerhet:

Relativt stor. Osäkerheten ligger i huruvida här finns en artrik och skyddsvärd fauna här eller inte. I så fall ska området klassas upp en nivå.

Område 5

0,8 ha

Lövskog

Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till gamla björkar, hålaspar och äldre ek. Området har också ett visst artvärde då den rödlistade narrtaggingen finns här på en asplåga.

Beskrivning

Området består av en sluttning vänd mot nordväst. Här växer en gammal lövskog dominerad av björk, ek och asp med inslag av enstaka rönn, gråal, lönn, klibbal och ask. Ganska många av björkarna är gamla och flera aspar är hålträd. Flera av ekarna är också ganska grova och har vida kronor, vilket beror på att de stått öppnare tidigare. Hela området har varit en lövhage, men träden verkar ha stått ganska tätt. I området finns också enstaka död björk och asp och på en asplåga hittades den ovanliga svampen narrtagging.

Skötsel

Naturvärdet bevaras bäst genom att lämna alla äldre lövträd. Slyröjning och beteshävd är positivt.

Naturvårdsarter

Narrtagging (NT), grynig blåslav

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Område 6 0,2 ha Åkerholme (Biotopskydd) Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till gamla björkar. Området har också ett visst artvärde då ett par naturvårdsarter bland lavarna påträffats här.

Beskrivning

Området består av en liten björkdunge med björkar av ganska hög ålder, sannolikt över 100 år. Jordarten är sandig och fältskiktet domineras av smalbladiga gräs. På ett par av björkarna växer grynig blåslav och på minst en av dem växer sotlav.

Skötsel

Naturvärdet bevaras bäst genom att lämna alla äldre lövträd. Slyröjning och beteshävd är positivt.

Naturvårdsarter

Grynig blåslav, sotlav

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Område 7

0,4 ha

Lövkogsbryn

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till äldre björkar och aspar. Artvärdet bedöms som lågt då inga naturvårdsarter hittades.

Beskrivning

Området består av ett lövkogsbryn dominerat av lite äldre björkar med inslag av asp och ek och någon sälg. Här finns enstaka hålträd av asp och de finns främst i den västra delen.

Skötsel

Naturvärdet bevaras bäst genom att lämna alla äldre lövträd.

Naturvårdsarter

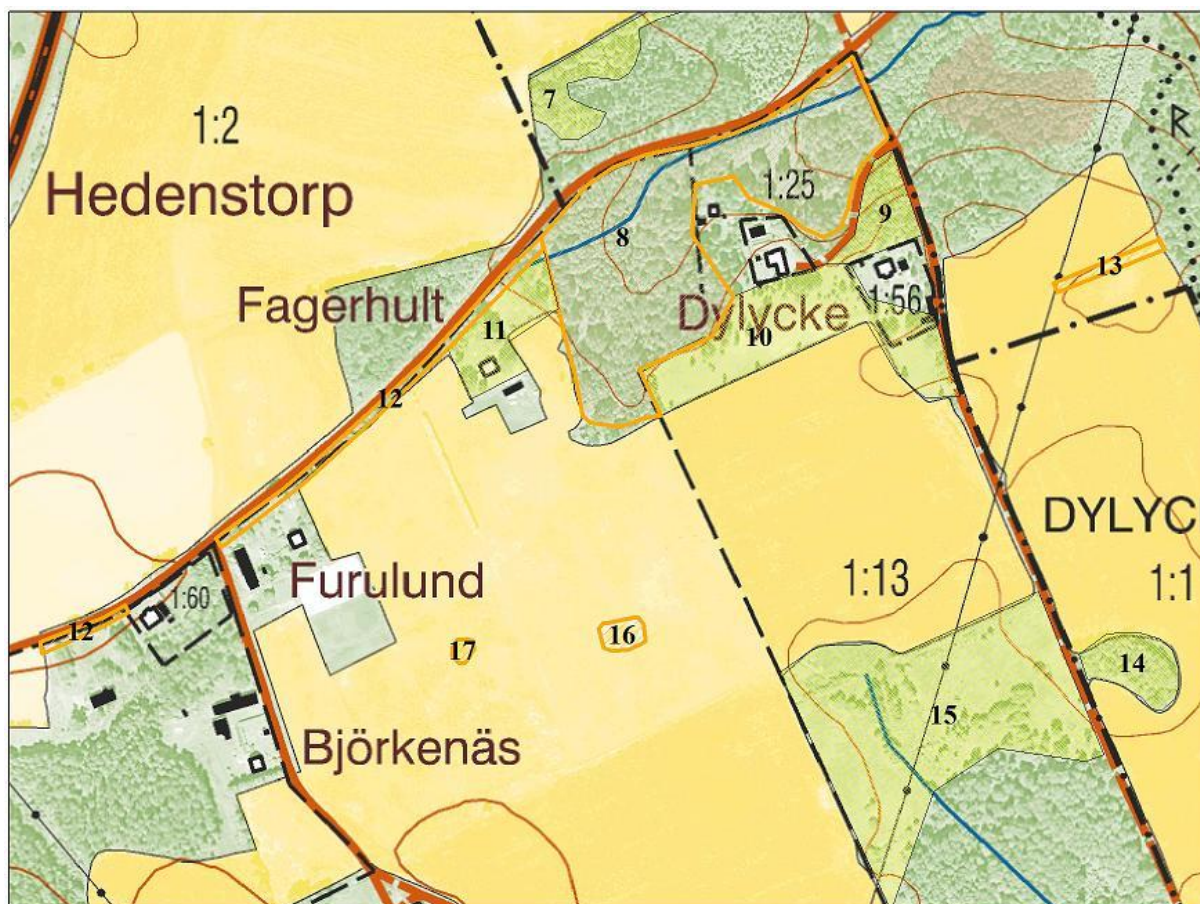
Ingen art noterad.

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Karta 5: Detaljkarta område 8 – 17.

Område 8 2,6 ha

Lövsumpskog

Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till den relativt stora arealen våtmark samt till det naturliga loppet för den lilla bäcken. Området har också ett visst artvärde då det finns några naturvårdsarter bland växterna samt en rödlistad lav.

Beskrivning

Området består av en ganska stor klubbsumpskog med en liten bäck som letar sig fram genom våtmarken. I kanterna står också en del asp och några av asparna är hålträd. I den västra halvan finns

några mossklädda stenblock. Fältskiktet i området domineras av ormbunkar och högvuxna örter. Här finns bland annat gullpudra och bäckbräsmå som är naturvårdsarter men säkert finns ytterligare några här. På en asp växer den rödlistade frostig asplav.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom att lämna området orört. Området är känsligt för markavvattning.

Naturvårdsarter

Lundelm, gullpudra, bäckbräsmå, frostig asplav (DD)

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Område 9

0,2 ha

Skogsbete

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till den ovanliga naturtypen och de gamla träden. Artvärdet bedöms som lågt då inga naturvårdsarter hittats.

Beskrivning

Området består av en liten hörna med betad blandskog. Här finns några gamla björkar och någon äldre ek. Området har säkert varit mer av en björkhage för länge sedan men nu vuxit sig ganska tät.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom att fortsätta beta området och hugga bort gran och sly.

Naturvårdsarter

Ingen påträffad.

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Område 10 1,0 ha

Öppen hage

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till den minskande naturtypen. Artvärdet bedöms som lågt då inga naturvårdsarter hittats men ett besök under vegetationsperioden skulle kunna ge ganska många sådana bland kärlväxterna.

Beskrivning

Området består av en liten i huvudsak öppen betesmark med glest stående unga björkar och någon lite större ek. Jordarten är sandig. Fältskiktet var svårbedömt vid inventeringstillfället.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom att fortsätta beta området och hugga bort några av småbjörkarna.

Naturvårdsarter

Ingen påträffad.

Källor

I fält

Osäkerhet:

Stor. Finns här en flora med ett påtagligt inslag av hävdgynnade växter eller svampar så ska området klassas upp minst en nivå.

Område 11 0,4 ha**Parkrest****Klass 4, Visst naturvärde**

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till de glest stående äldre lövträden. Artvärdet bedöms som lågt då bara en liten förekomst av en naturvårdsart påträffades.

Beskrivning

Området består av en övergiven tomt eller parkrest. Huvudsakligen växer här högvuxna bredbladiga gräs men här finns också glest stående ganska gamla träd. Några är grova och något är hålträd. Här finns ett par olika körsbärsträd, några askar, någon alm, pil, lönn och några exotiska barrträd. På almen växer en liten förekomst av grå punktlav.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom att hålla tillbaka sly och bevara de gamla träden så gott det går.

Naturvårdsarter

Grå punktlav

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Område 12 0,3 ha

Allé (Biotopskydd)

Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till de glest stående äldre lövträden. Allén bedöms ha ett visst artvärde då den rödlistade laven liten blekspik växer här.

Beskrivning

Området består av en drygt 450 meter lång ensidig allé. Huvuddelen av allén består av beskurna björkar men i anslutning till tomterna finns också ädellövträd (alm, ask och lind). Allén gör ett uppehåll vid en av tomterna där det istället finns en tät planterad granhäck. Längst bort i väster finns några gamla lönnar med håligheter och i en sådan öppen hålighet växer den rödlistade laven liten blekspik.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom att hålla tillbaka sly och bevara de gamla träden så gott det går. Om något träd dör planteras ett nytt på dess plats.

Naturvårdsarter

Liten blekspik (VU), Grå punktlav

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Område 13 0,1 ha

Dike (Biotopskydd)

Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till den blöta marken med viss källpåverkan samt till blottad mineraljord. Här finns också ett visst till påtagligt artvärde då den rödlistade laven småfruktigt blågryn förekommer här.

Beskrivning

Området består av en ganska kort stump med öppet dike. Diket är blött och bevuxet med vatten och våtmarksvegetation. Här och var tränger grundvatten fram i kanterna och i dessa delar växer en lite rikare kryptogamflora. Här finns till exempel mycket rikligt med lerbålmossa och små kolonier med bäcknicka. I en fläck med lite mer exponerad mineraljord växer en ovanligt stor koloni med den rödlistade laven småfruktigt blågryn.

Skötsel

Naturvärdet bevaras delvis bara genom att inte kulvertera diket eller låta det växa igen. Vill man bevara de efemära arterna måste grässvålen grävas bort åtminstone fläckvis med jämna mellanrum.

Naturvårdsarter

Småfruktigt blågryn (VU),

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Område 14 0,3 ha**Ekskog, Åkerholme (Biotopskydd)****Klass 4, Visst naturvärde**

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till den artrika naturtypen ängsekskog. Artvärdet bedömdes som lågt då inga naturvårdsarter påträffats men en inventering under vegetationsperioden skulle kanske ge ett annat resultat.

Beskrivning

Området består av en liten kulle bevuxen med ekskog strax under 100 år. Förutom ekar så finns en grov rätt gammal tall mitt i området. Marken är sandig med inslag av lite större stenar och i kanterna finns mycket rikligt med odlingssten (biotopskyddade). Vegetationen i fältskiktet ser ut att vara av intermediär typ och gissningsvis är vårbloomingen ganska rik här.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom att hålla undan gran och bok eller andra främmande trädslag om dessa skulle börja etablera sig.

Naturvårdsarter

Ingen påträffad.

Källor

I fält

Osäkerhet:

Måttlig. Ett besök under vegetationsperioden skulle vara bra för att bedöma områdets artvärde.

Område 15 2,3 ha**Fuktäng (biotopskydd)****Klass 4, Visst naturvärde?**

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till den ganska stora fuktiga gräsmarken. Artvärdet bedöms som lågt då det inte ser ut att vara särskilt artrikt, men för att göra en bättre bedömning krävs ett besök under vegetationsperioden.

Beskrivning

Området består av en ganska stor fuktig och tuvig gräsmark som sluttar i en svag trattform mot söder. Längst ner i tratten går ett dike. Längs kanterna växer ung klibbal och björk. Själva gräsytan domineras av bredbladiga storvuxna gräs och halvgräs. Bitvis är det ordentligt tuvigt.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom röjningar av sly följt av beteshävd eller slåtter.

Naturvårdsarter

Ingen noterad.

Källor

I fält

Osäkerhet:

Måttlig. Ett besök under vegetationsperioden skulle behövas för att säkert kunna bedöma artvärdet.

Område 16 0,06 ha**Damm (Biotopskydd)****Klass 3, Påtagligt naturvärde?****Naturvärdesbedömning**

Området har ett påtagligt biotopvärde då det handlar om en ovanlig naturtyp som minskat i utbredning i landskapet. Artvärdet kunde inte bedömas på grund av årstiden.

Beskrivning

Området består av en damm eller liten våtmark omgiven av betad fd åkermark. Dammen är relativt grund och kan tänkas torka ut under torrperioder.

Skötsel

Dammens kanter bör inte få växa igen med sly eller buskar. Den är också känslig för markavvattning.

Naturvårdsarter

Ingen noterad

Källor

I fält

Osäkerhet:

Stor. Besök under vegetationsperiod skulle behövas.

Område 17 0,02 ha**Damm (Biotopskydd)****Klass 3, Påtagligt naturvärde?****Naturvärdesbedömning**

Området har ett påtagligt biotopvärde då det handlar om en ovanlig naturtyp som minskat i landskapet. Artvärdet kunde inte bedömas på grund av årstiden.

Beskrivning

Området består av en damm eller liten våtmark omgiven av betad fd åkermark. Dammen är grund och starrbevuxen och torkar säkerligen ut under torrperioder.

Skötsel

Dammens kanter bör inte få växa igen med sly eller buskar. Den är också känslig för markavvattning.

Naturvårdsarter

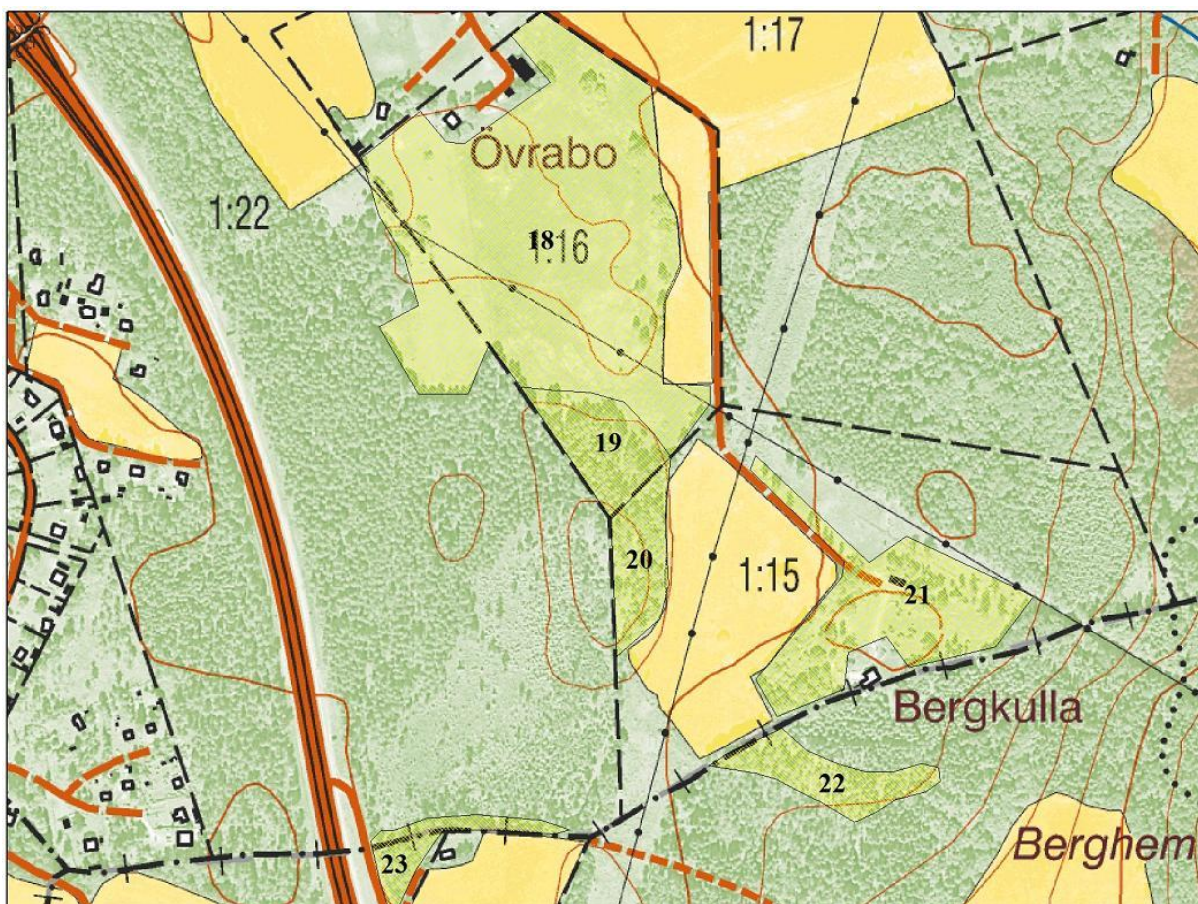
Ingen noterad

Källor

I fält

Osäkerhet:

Stor. Besök under vegetationsperiod skulle behövas.

Karta 6: Detaljkarta område 18 – 23.

Område 18 5,2 ha Betesmark Klass 4, Visst naturvärde?

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till den ganska stora arealen öppen gräsmark. Artvärdet bedöms som lågt då det inte ser ut att vara särskilt artrikt, men för att göra en bättre bedömning krävs ett besök under vegetationsperioden.

Beskrivning

Området består av en ganska stor frisk gräsmark som i huvudsak är flack med några låga berghällar i öster. Kring berghällarna finns glest stående björkar, granar och ekar men i övrigt är det nästan helt trädfrött. Området har till stor del varit nyttjad som åker för länge sedan. Fältskiktet domineras helt av bredbladiga gräs vilket antyder en påtaglig gödselpåverkan. Någt utmagrade partier finns kring berghällarna och eventuellt finns inslag av hävdgynnade växter där.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom kontinuerlig beteshävd eller slåtter.

Naturvårdsarter

Ingen noterad.

Källor

I fält

Osäkerhet:

Måttlig. Ett besök under vegetationsperioden skulle behövas för att säkert kunna bedöma artvärdet.

Område 19 0,5 ha Skogsbete Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till den numer ovanliga skötselformen och inslaget av ganska gamla träd, även om det inte rör sig om ett skogsbete med riktigt lång kontinuitet på platsen. Artvärdet bedöms som lågt då inga naturvårdsarter påträffades.

Beskrivning

Området består av en liten hörna med blandskog som ingår i den större betesfällan (omr 17). Björk, tall och gran dominerar trädskiktet och några träd ser ut att vara rätt så gamla, åtminstone kring 100 år. Trädskiktet är varierat i täthet men är i huvudsak glest.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom kontinuerlig beteshävd.

Naturvårdsarter

Ingen noterad.

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Område 20 **0,5 ha**

Lövskog

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till äldre lövträd och hålträd av främst asp. Artvärdet bedömdes som lågt då inga naturvårdsarter påträffades.

Beskrivning

Området består av en liten hörna med lövskog. Området har tidigare haft ett påtagligt inslag av gran som nu gallrats bort. Nu dominerar istället asp, björk och ek, men det finns ett kraftigt uppslag av smågranar som kommit efter gallringen. Lövträden ser ut att vara ca 100 år några av asparna har håligheter. Grövre död ved saknas nästan helt.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom återkommande granröjning.

Naturvårdsarter

Ingen noterad.

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Område 21 1,5 ha Parkrest Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till glest stående lövträd och öppna gräsmarksfläckar. Artvärdet bedömdes som lågt då inga naturvårdsarter påträffades. Emellertid kan området vara viktigt för sk pollinerande insekter.

Beskrivning

Området består av en gårdsnära mark med glest stående lövträd där några enstaka är grova. Här finns bland annat björkar, lönnar, aspar, sötkörsbär och sälg. Säkert har området tidigare nyttjats som äng eller betesmark men nu verkar inte gräset nyttjas och området är under igenväxning.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom återkommande gran- och slyröjning, om inte återupptagen beteshävd är möjlig.

Naturvårdsarter

Ingen noterad.

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Område 22 0,5 ha

Lövsumpskog

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till den våta delvis källpåverkade marken. Området har ett visst artvärde då det finns några naturvårdsarter bland kärlväxterna.

Beskrivning

Området består av en liten svagt sluttande alsumpskog där en del av vattnet kommer fram i en liten källmiljö i den norra delen. Skogen är inte särskilt gammal gissningsvis kring 60 år och området har tidigare nyttjats som äng. Kring källmiljön växer några naturvårdsarter bland växterna. Här finns t ex gullpudra och lundarv.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom återkommande granröjning. Området har en känslig hydrologi så man bör inte köra genom området med tunga fordon och heller inte dika.

Naturvårdsarter

Nordlundarv, gullpudra

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Område 23 0,3 ha Lövbryn Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till äldre solvarmt stående lövträd och hålträd av främst björk. Artvärdet bedömdes som lågt då inga naturvårdsarter påträffades.

Beskrivning

Området består av ett sydvänt bryn med glest stående äldre björkar och enstaka tall, asp, ek, gran och sälg. Enstaka träd har håligheter. Det sydvända läget mot den lilla åkern ger ett varmt mikroklimat vilket är gynnsamt för många insekter.

Skötsel

Naturvärdet bevaras sannolikt bäst genom återkommande granröjning.

Naturvårdsarter

Ingen noterad.

Källor

I fält

Osäkerhet:

Liten.

Biotopskyddsområden

Biotopskyddsområde är en skyddsform som används för små mark- och vattenområden som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter. Biotoperna är också viktiga för vanligare arter, samt för variationen i landskapet. Det finns två olika former av biotopskyddsområde. Det ena innebär ett generellt skydd för vissa biotoper. Det andra innebär att skydd för en biotop beslutas i varje enskilt fall. Inom utredningsområdet förekommer bara den första typen.

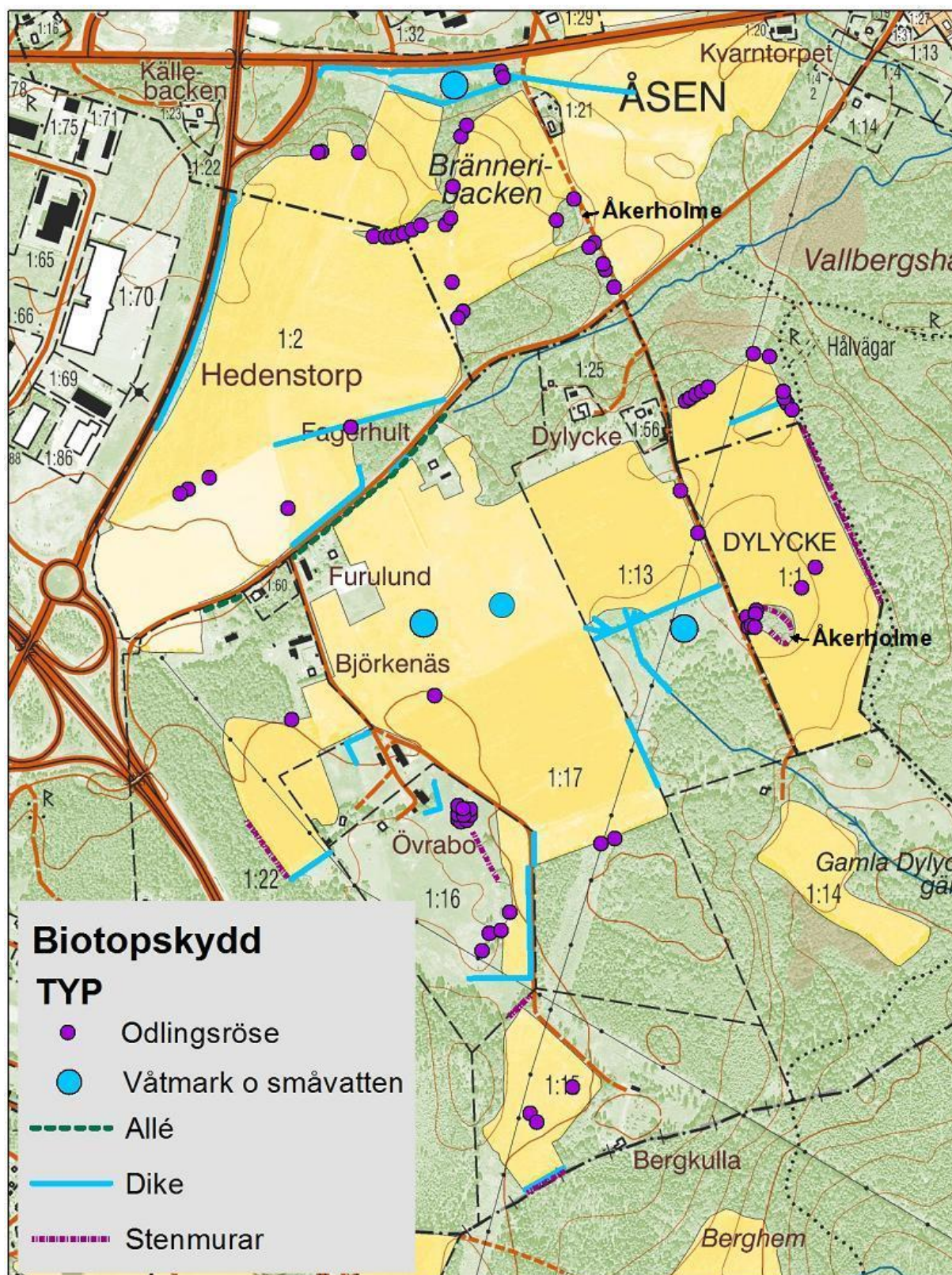
Dessa generella biotopskyddsområden utgörs av vissa lätt identifierbara små biotoper som är skyddade som biotopskyddsområden i hela landet. Dessa biotoper finns i de flesta fall i jordbrukslandskapet och har minskat starkt till följd av rationaliserad markanvändning. De kvarvarande biotoperna utgör värdefulla livsmiljöer för växt- och djurarter i ett i övrigt påverkat landskap. Dessa är:

- **Allé.** Lövträd planterade i en enkel eller dubbel rad som består av minst fem träd längs en väg eller det som tidigare utgjort en väg eller i ett i övrigt öppet landskap. Träden ska till övervägande del utgöras av vuxna träd.
- **Odlingsröse i jordbruksmark.** Stensamling om minst 5 stenar som härrör från stenröjning av jordbruksmark. Kan vara i drift eller av äldre datum.
- **Stenmur i jordbruksmark.** Stenar i en sträng som tidigare varit del av eller helt utgjort hägnad kopplad till djurhållning. Kan fortfarande vara i drift som en tydlig mur eller bara vara en svårtydd rest med eller utan uppblandning av odlingsstenar. I inventeringsområdet finns flera sträckor där det är osäkert om det rör sig om egentliga murar eller om det bara är kontinuerliga odlingsrösen. I båda fallen omfattas de av biotopskyddsbestämmelser.
- **Åkerholme.** Liten oplöjd yta om max 0,5 ha som till största delen omges av åkermark.
- **Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark.** Våtmark som får vattentillskott från framträngande grundvatten.
- **Våtmark och småvatten i jordbruksmark.** Definition: Ett småvatten eller en våtmark med en areal av högst ett hektar i jordbruksmark som ständigt eller under en stor del av året håller ytvatten eller en fuktig markyta såsom kärr, gölar, våtar, översilningsmarker, kallkällor, mangelgravar, öppna diken, dammar och högst två meter breda naturliga bäckfåror.
- **Pilevall.** Rad av planterade pilar i anslutning till åkermark.

Exempel på åtgärder som kan skada dessa är: Schaktning, utfyllnad och grävning, stentäkt, kulvertering av öppna diken, deponering av jordmassor, gödsel eller skräp, avverkning av träd i alléer.

Hedenstorp

I inventeringsområdet förekommer främst rikligt med odlingsrösen. De flesta av dessa är små och ganska otydliga, men i några fall är de stora. I områdets östra del förekommer några kontinuerliga odlingsrösen som kan ha haft hägnadsfunktion men detta är inte säkert. De redovisas i vart fall på karta 6 nedan som ”mur”. Några odlingsrösen är helt omgivna av åkermark och skulle då också kunna klassas som ”åkerholme” men de redovisas som odlingsröse på karta 6 nedan. Förutom dessa typer så förekommer en ”allé”, två åkerholmar och flera typer av ”våtmark och småvatten”. Främst handlar det om diken men det finns också några små dammar och våtmarker av annan typ. Med undantag för flertalet diken så finns dessa närmare beskrivna som egna naturvärdesobjekt i det tidigare kapitlet ”Naturvärdesobjekt”

Karta 6: Karta över biotopskyddsområden. Observera de två åkerholmar som markerats med texten "Åkerholme".

Litteratur

Foucard, T. 2001. Svenska skorplavar och svampar som växer på dem. Interpublishing, Stockholm.

Gärdenfors, U. (ed.) 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Hallingbäck, T. 1995. Ekologisk katalog över lavar. ArtDatabanken, Uppsala.

Naturvårdsverket 2012. Handbok 2012:1 Biotopskyddsområden. Naturvårdsverket, Stockholm.

Nitare, J. (red). Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag. 2005

Swedish standards institute. SS_199000_2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning

Swedish standards institute. SIS-TR_199001_2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000

Artportalen www.artportalen.se. Uttag 2016-11-17

Kommunalt naturvårdsprogram